

NEDERLANDS FORSCHUNGSGESAMT INSTITUT

Justitie

Jaarverslag 2006

van de Nederlandse DNA-databank
voor strafzaken

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Historie	4
2.1 De jaren 1994-2005	4
2.2 Het jaar 2006	4
3. DNA-databank regelgeving	6
3.1 DNA-besluit	6
3.2 Wet Bescherming Persoonsgegevens	6
4. DNA-databank management	8
4.1 Opslag en vergelijken DNA-profielen	8
4.2 Opslag zaak- en persoonsgegevens	8
4.3 Verwijs Index Personen (VIP)	8
4.4 Rappellijsten	8
4.5 Opslag celmateriaal	9
5. Kwaliteitsborging	10
5.1 NEN-EN-ISO-17025 accreditatie	10
5.2 Privacy wetgeving	10
5.3 Medewerkers	11
5.4 Demming-cirkel	11
6. Samenstelling en groei DNA-databank	14
7. Resultaten	16
7.1 Aantallen en soorten hits	16
7.2 Hitspecificatie	17
7.3 Delict(profiel)clusters	19
7.4 Persoonsclusters	19
7.5 Vergelijking met buitenlandse DNA-databanken	19
8. www.DNAsporen.nl	22
9. Projecten en studies	24
9.1 Project Landelijke Sporendatabank	24
9.2 WODC-studies	24
9.3 Integer persoonsbeeld (PROGIS)	24
9.4 Ethics in Forensic Genetics	25
10. Bijzondere onderwerpen	26
10.1 Familial searching	26
10.2 Minderjarigen in de DNA-databank	26
11. DNA-databank voor vermiste personen	28
12. Internationale activiteiten	30
12.1 ENFSI DNA Database Sub Group	30
12.2 Interpol	30
12.2 Internationale rechtshulpverzoeken	30
12.3 Verdrag van Prüm	30
12.4 EU-Working Group on Information Exchange	31
12.5 DNA-databank van de Nederlandse Antillen	31
13. Vooruitblik naar en doelstellingen voor 2007	32
14. Presentaties en publicaties in 2006	34

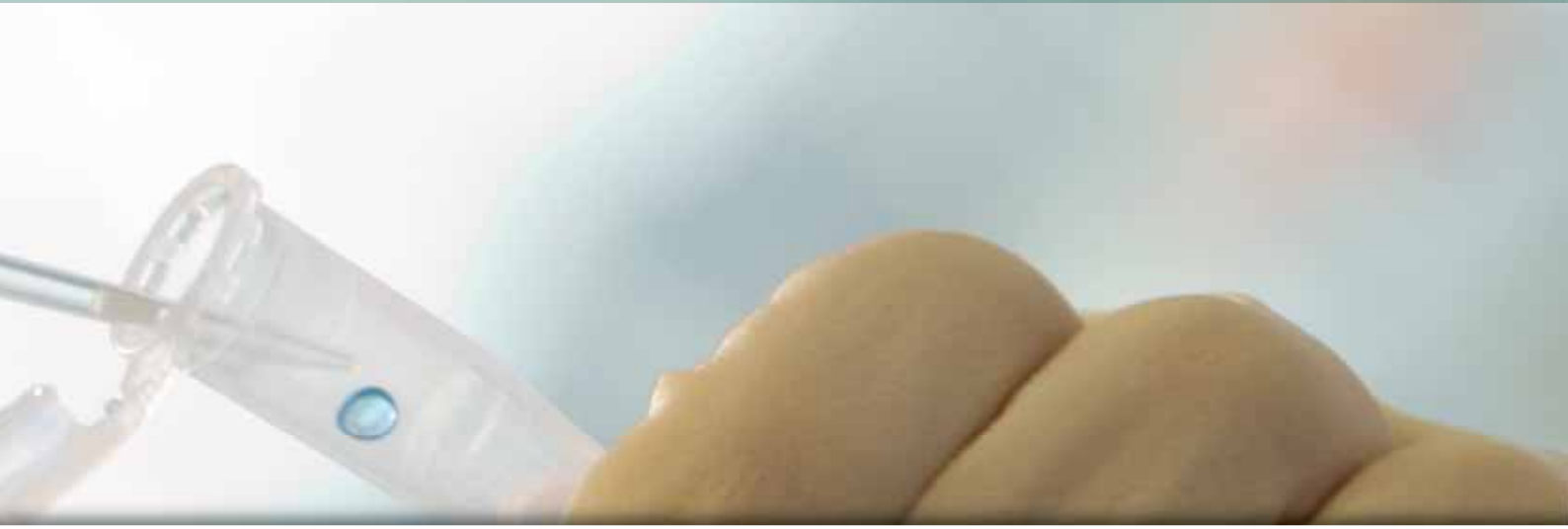
Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de Nederlandse DNA-databank voor strafzaken. Het DNA-besluit heeft het beheer van de DNA-databank aan het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) toegewezen. In dit jaarverslag legt het NFI verantwoording af over het beheer. Het is de bedoeling dat dit voortaan jaarlijks gebeurt.

Standaard onderwerpen die aan de orde komen betreffen de resultaten van het afgelopen jaar en de vooruitzichten en doelstellingen voor het volgende jaar. Daarnaast zal het verslag jaarlijks een ander thema belichten. Dit jaar is dat 'Kennismaken met de Nederlandse DNA-databank voor strafzaken'. Hoofdstuk 2 behandelt de geschiedenis ervan, hoofdstuk 3 gaat in op wet- en regelgeving, en hoofdstuk 4 en 5 stellen het beheer en de kwaliteitsborging aan de orde. Hoofdstukken 6 en 7 gaan in op de samenstelling en groei van de DNA-databank en de resultaten die deze tot nu toe heeft opgeleverd. Hoofdstuk 8 is gewijd aan www.DNAsporen.nl. Daar kan de bezoeker al sinds 2001 de groei van de Nederlandse DNA-databank en andere ontwikkelingen op het gebied van forensisch DNA-onderzoek volgen.

Hoofdstuk 9 zoomt in op een aantal projecten waarin de DNA-databank een rol speelt. Elk jaar dienen zich onderwerpen aan waarover de onderzoeksketen of de media discussiëren. Deze komen in hoofdstuk 10 aan de orde. De relatie tussen de DNA-databank voor strafzaken en de DNA-databank voor vermiste personen, die het NFI eveneens beheert, wordt in hoofdstuk 11 uitgelegd.

Hoofdstuk 12 gaat in op internationale ontwikkelingen die onderlinge vergelijking van DNA-profielen moeten vergemakkelijken. In hoofdstuk 13 een vooruitblik op 2007, inclusief doelstellingen. Afsluitend in hoofdstuk 14 een melding van het aantal presentaties en publicaties uit 2006 die betrekking hadden op de DNA-databank.

Historie

De juridische basis voor de Nederlandse DNA-databank voor strafzaken stamt uit 1994, toen in Nederland specifieke DNA-wetgeving werd ingevoerd. De wet voorzag ook al in de opslag van DNA-profielen in een persoonsregistratiesysteem.

2.1 De jaren 1994-2005

Tijdens de eerste jaren na 1994 bestond nog onzekerheid over de beslissingsbevoegdheid rond opname van DNA-profielen in de databank. Daarom werden pas in 1997 de eerste profielen er in opgenomen. Sinds 1998 zijn jaarlijks enkele honderden profielen aan de databank toegevoegd. In 2001 volgde op diverse punten verruiming van de DNA-wetgeving. Dit maakte het zinvol om DNA-profielen behorend bij zogeheten volumecriminaliteitsdelicten in de DNA-databank op te nemen. Dit betekende een enorme stimulans voor opname van sporen van onbekende personen die werden aangetroffen op plaatsen delict. De databank groeide dan ook sterk.

De nieuwe DNA-wetgeving bevorderde de groei van het aantal opgeslagen DNA-profielen van bij naam bekende personen minder sterk dan het parlement wenste. DNA-onderzoek aan verdachten moet aantoonbaar 'in het belang van het onderzoek' zijn om betrokkenen te kunnen verplichten mee te doen aan een DNA-onderzoek. Deze eis geldt nog steeds.

Het aantal DNA-profielen van personen groeide pas echt sterk door de wet DNA-onderzoek bij veroordeelden die op 1 februari 2005 van kracht werd. Voorafgaande aan de inwerkingtreding van deze wet zijn, naar aanleiding van een motie vanuit de Tweede Kamer, gedurende de periode vanaf eind februari 2004 tot aan de inwerkingtreding van de wet DNA-onderzoek bij veroordeelden bijna 300 TBS- en jeugdgedelinquenten op vrijwillige basis in de DNA-databank opgenomen.

Deze vrijwilligheid is door de wet DNA-onderzoek bij veroordeelden inmiddels omgezet in een verplichting.

2.2 Het jaar 2006

Die groei deed zich nadrukkelijk gelden in 2006. Het leidde bij het NFI tot sterk oplopende voorraden nog te verwerken gegevens. Voor inwerkingtreding van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden schatten politie, Openbaar Ministerie (OM) en NFI zo goed mogelijk in, tot hoeveel DNA-profielen de invoering van de wet zou leiden. De schatting kwam uit op 8.600 veroordeelden per jaar. Daarop werd de verwerkingscapaciteit bij het NFI ingericht.

In de praktijk viel het aanbod veel hoger uit. Dit kwam doordat de wetgever vlak voor inwerkingtreding van de wet extra delicten toevoegde aan de lijst waarop de wet van toepassing zou zijn.

Daarnaast bleek het percentage veroordeelden dat zich meldt op de DNA-afname-sprekuren van de politie aanzienlijk hoger dan geschat. Op 31 december 2006 had het NFI daardoor nog ongeveer

14.000 DNA-profielen van veroordeelden te verwerken.

In 2006 wees het Ministerie van Justitie het NFI extra budget toe om meer gegevens te kunnen verwerken. Met ingang van 1 januari 2007 is de capaciteit daardoor verdubbeld tot 17.200 profielen per jaar. Dit komt ongeveer overeen met het nu voorspelde jaarlijkse aanbod aan veroordeelden. De huidige voorspelling is bepaald met een simulatiemodel dat in opdracht van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld. Door de achterstanden in 2006 moet in 2007 nog rekening gehouden worden met een wachttijd van ongeveer 40 weken voordat een bemonsterde veroordeelde in de DNA-databank kan worden opgenomen.

DNA-databank regelgeving

Specifieke regelgeving met betrekking tot de DNA-databank voor strafzaken is te vinden in de artikelen 14 t/m 18 van het DNA-besluit. De Wet Bescherming Persoonsgegevens geldt als overkoepelende wetgeving.

3.1 DNA-besluit

Artikel 14 van het DNA-besluit geeft aan welke DNA-profielen er in de DNA-databank opgenomen moeten worden en hoe het beheer moet worden geregeld. Artikel 15 bevat regels voor de gegevensverstrekking uit de DNA-databank door het NFI. De artikelen 16 en 17 beschrijven hoe niet-langer-verdachten uit de DNA-databank moeten worden verwijderd. Artikel 18 bevat regels voor het bewaren en vernietigen van DNA-profielen en celmateriaal.

3.2 Wet Bescherming Persoonsgegevens

Zowel DNA-profielen, de bijbehorende persoonlijke gegevens als het celmateriaal gelden voor de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) als persoonsgegevens. (§ 5.2 gaat nader in op de eisen die voortvloeien uit de WBP).

DNA-databank management

Het NFI beheert de DNA-databank voor strafzaken namens de Minister van Justitie. Deze is eindverantwoordelijk. Binnen het NFI beheert de afdeling DNA-typing de DNA-databank. De stafafdelingen Advies en Ontwikkeling (A&O) en Beheer en Uitvoering (B&U) bieden ondersteuning bij het systeembeheer en het technische applicatiebeheer.

4.1 Opslag en vergelijken DNA-profielen

Voor het opslaan en vergelijken van DNA-profielen gebruikt het NFI het programma CODIS: Combined DNA Index System. Het bedrijf SAIC ontwikkelde dit in opdracht van de FBI voor de Amerikaanse DNA-databank.

In CODIS neemt het NFI alleen het DNA-profiel van een (onbekende) persoon op plus een monstercode. Die laatste bestaat uit het NFI-zaaknummer en het unieke DNA-zegelnummer. De DNA-databank zelf bevat daardoor geen persoons- of zaakgegevens.

CODIS wordt voortdurend doorontwikkeld. SAIC heeft een helpdesk waar gebruikers met hun vragen terecht kunnen. Het bedrijf verzorgt ook gebruikstrainingen en de jaarlijkse gebruikersbijeenkomst.

4.2 Opslag zaak- en persoonsgegevens

Alle zaak- en persoonsgegevens worden bij binnenkomst centraal geregistreerd in het NFI-zakensysteem PROMIS. Hierin registreren de medewerkers ook alle onderzoekshandelingen, inclusief de opname van een DNA-profiel in de DNA-databank en de onderlinge relaties tussen DNA-profielen.

4.3 Verwijs Index Personen (VIP)

Iedere persoon die in de DNA-databank wordt opgenomen, wordt aangemeld bij de Verwijs Index Personen (VIP). Politie, OM en Zittende Magistratuur (ZM) kunnen dit centrale systeem van Justitie raadplegen. Zo is voordat een nieuw DNA-onderzoek wordt aangevraagd te controleren of iemand al in de DNA-databank aanwezig is.

4.4 Rappellijsten

Het DNA-besluit verplicht het OM om het NFI op de hoogte te stellen van de uitkomst van strafzaken waarin DNA-onderzoek is gedaan. Om precies te zijn gaat het om de artikelen 6 lid 2, artikel 16 lid 1 en artikel 18 lid 9.

Om het OM daarin te ondersteunen neemt het NFI elke in de DNA-databank opgenomen verdachte en elke gerapporteerde hit na negen maanden op in zogenaamde rappellijsten. Deze stelt het NFI aan de parketten ter beschikking.

4.5 Opslag celmateriaal

Volgens artikel 14 lid 5 van het DNA-besluit mag de beheerder van de DNA-databank de DNA-profielen opnieuw bepalen als de stand van de techniek dat nodig maakt. Daartoe bewaart het NFI het celmateriaal dat is gebruikt voor de bepaling van het DNA-profiel. Artikel 18 lid 1 bepaalt dat een DNA-profiel en het bijbehorende celmateriaal op hetzelfde moment moeten worden vernietigd.

Kwaliteitsborging

5.1 NEN-EN-ISO-17025 accreditatie

Artikel 7 van het DNA-besluit vereist ISO-17025-accreditatie van een laboratorium dat in opdracht van de rechterlijke macht DNA-onderzoek verricht. Jaarlijks controleert de Raad voor Accreditatie of het laboratorium nog voldoet aan de norm. Het NFI is sinds 1994 geaccrediteerd.

5.2 Privacywetgeving

Zoals aangegeven in § 3.2 is ook de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) van toepassing op de DNA-databank. Het college Bescherming Persoonsgegevens (CBP) is belast met de controle op de naleving van de WBP. Om organisaties te helpen bij naleving van deze wet heeft het College een normenkader opgesteld. Ook heeft het een aantal bedrijven de bevoegdheid gegeven om namens hem, met inachthouding van het normenkader, zogeheten privacy audits uit te voeren bij organisaties. Dit gebeurt om te bepalen of die organisaties voldoen aan de WBP-eisen voor het verwerken van persoonsgegevens. Figuur 1 toont de negen aandachtspunten uit het normenkader. Om ervoor te zorgen dat het NFI voor de DNA-databank privacygecertificeerd wordt, heeft het NFI in 2003 een nulmeting laten verrichten en in 2005 een 'onderzoek privacy naleving en borging' met betrekking tot het beheer van de DNA-databank en de verwerking van persoonsgegevens. In 2007 zal een formele privacyaudit (een WBP-audit) gebaseerd op de richtlijnen van het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) plaatsvinden, waarbij gekeken zal worden of het NFI voldoet aan de gestelde normen als bedoeld in de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Deze audit is aangevraagd vanwege in 2006 verbeterde programmatuur voor het beheer van persoonsgegevens en vanwege het beschikbaar komen van het privacycertificaat.

1. Voornemen en melden
2. Transparantie
3. Doelbinding
4. Rechtmatige grondslag
5. Kwaliteit
6. Rechten van de betrokkenen
7. Beveiliging
8. Verwerking door een bewerker
9. Gegevensverkeer met landen buiten de EU

Figuur 1 Aandachtspunten uit het normenkader van het College Bescherming Persoonsgegevens

5.3 Medewerkers

Het NFI beoordeelt al zijn medewerkers op nauwkeurigheid en integriteit. Voor NFI-medewerkers die belast zijn met het beheer van de DNA-databank geldt dat in versterkte mate. Elke medewerker ontvangt daartoe een intensieve persoonlijke interne en externe opleiding. Tevens dienen zij in aanvulling op een bewijs van goed gedrag een veiligheidsonderzoek door de AIVD te ondergaan. NFI-medewerkers betrokken bij DNA-onderzoek of werkzaam in de DNA-laboratoria moeten ook hun DNA-profiel laten bepalen. Deze profielen komen in de zogeheten eliminatie-databank, die dient om contaminatie van de DNA-databank met irrelevante DNA-profielen te voorkomen. Elk profiel uit een strafzaak wordt vòòr opname in de DNA-databank vergeleken met de eliminatie-databank. Het is de bedoeling om in de loop van 2007 ook alle technisch rechercheurs die DNA-monsters veiligstellen en naar het NFI versturen in deze eliminatie-databank op te nemen.

5.4 Demming-cirkel

De Nederlandse wetgever heeft in 1994 al ingezien dat DNA-onderzoek mensenwerk is en dat er dus waarborgen moesten komen voor het geval er door de mensen die het DNA-onderzoek uitvoeren, fouten gemaakt worden. Eén van die waarborgen is, zoals in paragraaf 5.1 is aangegeven, dat een laboratorium dat in opdracht van de rechterlijke macht DNA-onderzoek doet, geaccrediteerd moet zijn. Een tweede waarborg is dat een verdachte die meent dat de uitslag van het DNA-onderzoek onjuist is, gebruik kan maken van de mogelijkheid om een contra-expertise uit te voeren. Ondanks het feit dat het NFI er alles aan doet om fouten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te detecteren en te corrigeren, komt het voor dat er achteraf fouten aan het licht komen. ISO-17025 vereist zoals elk ander serieus kwaliteitssysteem registratie en analyse van klachten, fouten en incidenten teneinde daarvan te kunnen leren. In kwaliteitsjargon heet dat het doorlopen van de Demming- of PDCA-cirkel, die bestaat uit een continue cyclus van plannen (Plan), uitvoeren (Do), controleren (Check), corrigeren en evalueren (Act). Om dit mogelijk te maken wordt er bij het NFI een cultuur in stand gehouden waarbij het niet melden van een fout een ernstiger vergrijp is dan het begaan van een fout¹. In tabel 1 is aangegeven hoe vaak het NFI achteraf heeft geconstateerd dat er iets was misgegaan in relatie tot DNA-onderzoek gericht op het produceren van DNA-profielen voor strafzaken of voor opname in de DNA-databank. Tevens is aangegeven wat na analyse de oorzaak bleek te zijn van het betreffende voorval.

Het NFI heeft in 2006 63.549 DNA-analyses uitgevoerd. In 2006 heeft in twee gevallen interne contaminatie met DNA van een ander monster plaatsgevonden. Dit komt neer op een percentage van 0,003 % van alle DNA-analyses. Het foutpercentage van het totaal aantal voorvallen ten opzichte van het aantal DNA-analyses bedraagt 0,06 %.

1. Iemand die bij herhaling dezelfde fout blijft maken, kan natuurlijk wel corrigerende maatregelen verwachten.

Oorzaak	Aantal
Externe administratieve fout	4
Interne administratieve fout	15
Fout in 'chain of custody'	4
Technisch probleem	4
Onjuiste handeling medewerker	4
Interne contaminatie met DNA van ander monster	2
Interne contaminatie met DNA van persoon	0
Externe contaminatie met DNA van persoon	2
Oorzaak niet te achterhalen	2

Tabel 1: Aantallen achteraf geconstateerde voorvallen waarvoor het NFI de Demming-cirkel heeft doorlopen in relatie tot DNA-onderzoek gericht op het produceren van DNA-profielen voor strafzaken of voor opname in de DNA-databank.

- Administratieve fouten komen vooral voort uit het feit dat nog niet alle gegevens digitaal worden verwerkt. Nog steeds komen de meeste DNA-onderzoeksopdrachten op papier binnen, ondanks de beschikbaarheid van het zogenaamde digitaal DNA-loket. Slechts enkele opdrachtgevers maken daarvan gebruik.
- Van een fout in de 'chain of custody' is bijvoorbeeld sprake wanneer een te onderzoeken voorwerp of monster (tijdelijk) onvindbaar blijkt te zijn of wanneer het niet in de goede volgorde door verschillende afdelingen van het NFI is onderzocht waardoor een bepaald onderzoek niet meer mogelijk is.
- Een voorbeeld van een technisch probleem is het niet goed werken van de alarmeringssystemen die de temperatuur van de koelkasten en vriezers bewaken.
- Onjuiste handelingen van medewerkers betreffen zaken die niet of niet goed zijn gedaan waardoor niet alle beoogde resultaten (op tijd) werden verkregen.
- Interne contaminatie met DNA van een ander monster is het afgelopen jaar helaas twee maal voorgekomen. Gelukkig hebben deze gevallen niet tot een onterechte veroordeling of vrijspraak geleid.
- Interne contaminatie met personen wordt tegenwoordig tijdig opgemerkt door het gebruik van de eliminatie-databank.
- De twee gevallen van externe contaminatie zijn ontdekt dankzij het beleid om zoveel mogelijk betrokkenen bij het veiligstellen en verwerken van biologisch sporenmateriaal in de eliminatie-databank op te nemen. Contaminatie uit het verleden wordt daardoor alsnog opgemerkt. Naar verwachting zal de toevoeging van meer medewerkers van de technische recherche aan de eliminatie-databank in 2007 nog een aantal gevallen van externe contaminatie 'opleveren'. Ook deze contaminatiegevallen zullen door de politie worden gebruikt voor de analyse en uiteindelijk verbetering van de werkprocessen.
- De twee gevallen waarvan de oorzaak niet te achterhalen was betreffen een aantal sporen waaruit geen DNA-profiel kon worden verkregen terwijl dit wel werd verwacht en een hit in de DNA-databank die al eerder gevonden had moeten worden.

De eliminatie-databank bracht in 2006 ook naar voren dat een bepaalde laboratoriummedewerker veel meer contaminatie veroorzaakte dan collega's. Het bleek dat zijn huid veel meer celmateriaal loslaat dan die van andere medewerkers. Dit maakt iemand helaas ongeschikt voor dit type werk. Voor de medewerker is passend ander werk gezocht.

In het Advocatenblad nr. 13 van 2006 gaan Van Koppen en Elffers in op de mogelijkheid van laboratoriumfouten en de consequenties die dat zou moeten hebben op de bewijswaarde van gevonden overeenkomsten tussen twee DNA-profielen. Het NFI acht het onverstandig een laboratoriumfoutkans te verdisconteren in de rapportage van afzonderlijke DNA-analyses. Het Advocatenblad nr. 14 van 2006 bevat daarvoor een argumentatie, als reactie op het artikel van Van Koppen en Elffers.

Samenstelling en groei DNA-databank

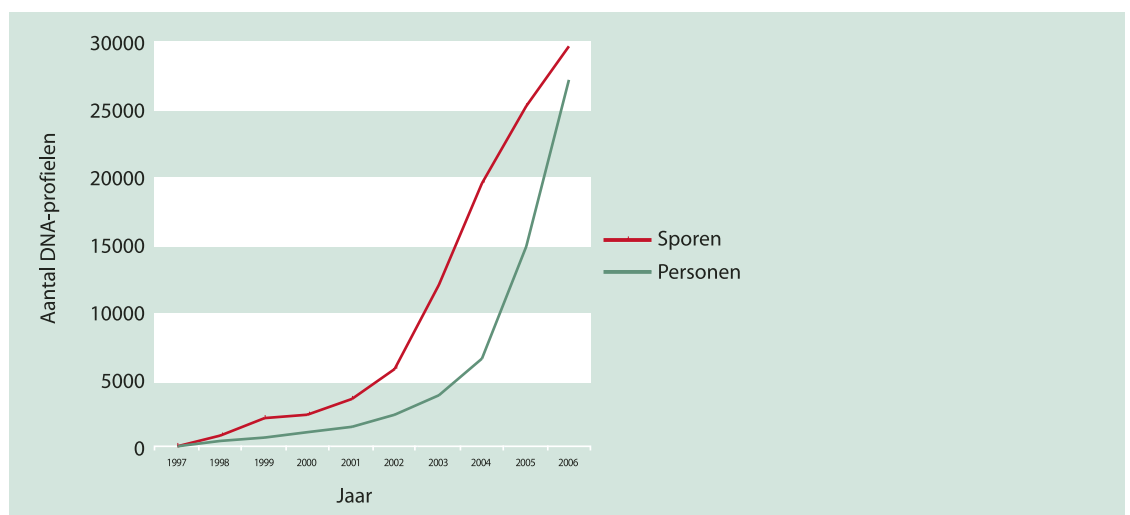
Het NFI neemt op basis van artikel 14 van het besluit DNA-onderzoek in strafzaken de volgende soorten DNA-profielen in de databank op:

- Sporen (van onbekende personen)
- Verdachten
- Veroordeelden
- Overleden slachtoffers.

Er kunnen diverse aanleidingen zijn om DNA-profielen weer uit de databank te verwijderen:

- Het verstrijken van de maximale bewaartermijn, zoals aangegeven in artikel 18 van het DNA-besluit. Dit heeft betrekking op sporen, veroordeelden en overleden slachtoffers.
- Het vervallen van de verdenking bij verdachten.
- Een veroordeling of een sepot in een zaak waarin DNA-onderzoek is gedaan, is aanleiding om gevonden sporen te verwijderen.

De laatste twee aanleidingen verplichten het OM tot het sturen van een zogeheten afloopbericht aan het NFI.

Figuur 2: Groei van het aantal in de DNA-databank aanwezige DNA-profielen

Figuur 2 en tabel 2 tonen de groei van de DNA-databank sinds 1997 toen feitelijk werd begonnen met de opname van DNA-profielen. Er zijn twee duidelijke momenten van groeiversnelling zichtbaar. De eerste betreft de gevolgen van de DNA-wetswijziging van 2001, toen het mogelijk werd om ook DNA-profielen van verdachten van delicten waarvoor een voorlopige hechtenis is toegestaan, in de DNA-databank op te nemen. De tweede groeiversnelling in 2005 betreft het aantal in de DNA-databank opgenomen personen als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden.

Inmiddels zijn alweer 1.314 personen uit de DNA-databank verwijderd omdat zij niet langer verdacht zijn. 1.476 Sporen zijn verwijderd op basis van afloopberichten van het OM. 8.275 van de 29.534 op 31 december 2006 aanwezige sporen zijn als spoor-persoon-hit gerapporteerd. Omdat hierover van het OM nog geen afloopbericht is ontvangen, kunnen de betreffende sporen nog niet uit de DNA-databank worden verwijderd.

In tabel 2 is het aantal in de DNA-databank opgenomen personen opgesplitst in personen die als verdachte zijn opgenomen en personen die als veroordeelden zijn opgenomen. Duidelijk is te zien dat vanaf de inwerkingtreding van de wet DNA-onderzoek bij veroordeelden in 2005 met name de veroordeelden verantwoordelijk worden voor de groei van het aantal personen in de DNA-databank.

Jaar	Sporen	Personen	Waarvan verdachten	Waarvan veroordeelden	Totaal
1997	21	28	28	-	49
1998	708	304	304	-	1012
1999	1285	317	317	-	1602
2000	321	362	362	-	683
2001	1118	392	392	-	1510
2002	2169	857	857	-	3026
2003	6278	1465	1465	-	7743
2004	7500	2716	2427	289	10216
2005	5823	8306	2470	5836	14129
2006	4311	12309	1554	10755	16620
Totaal	29534	27056	10176	16880	56590

Tabel 2: Aantal in de DNA-databank opgenomen DNA-profielen

Resultaten

Het doel van de DNA-databank is het voorkomen, opsporen, vervolgen en berechten van strafbare feiten. Het NFI hanteert een aantal parameters om te bepalen in hoeverre de DNA-databank aan die doelstellingen voldoet.

7.1 Aantallen en soorten hits

Wanneer een DNA-profiel identiek blijkt aan een profiel dat al in de DNA-databank aanwezig is, heet dit een hit of een match. Er zijn verschillende soorten hits mogelijk. Deze staan aangegeven in tabel 3.

Herkomst van nieuw opgenomen DNA-profiel	Herkomst van reeds in de databank aanwezig DNA-profiel	Betekenis van de hit ²
Spoor	Spoor	Een nog onbekend persoon heeft op twee plaatsen delict sporen achtergelaten
	Persoon	Voor het delict behorend bij het opgenomen spoor is een mogelijke verdachte gevonden
Persoon	Spoor	Voor een in het verleden gepleegd delict is een mogelijke verdachte gevonden
	Persoon	De betrokken persoon is (onbedoeld of wegens het gebruik van een alias) dubbel bemonsterd of maakt deel uit van een ééneiige tweeling

Tabel 3: Verschillende soorten hits die kunnen optreden en hun betekenis

Vanaf 2005 heeft het NFI het aantal hits in de DNA-databank systematisch bijgehouden. Tabel 4 toont de aantallen gevonden spoor-spoor-hits en spoor-persoon-hits.

2. Om nodeloze complexiteit te vermijden, is de meest voor de hand liggende betekenis weergegeven zonder in te gaan op allerlei andere hypothetische alternatieven.

	Voor 2005	2005	2006	Totaal
Spoor-persoon-hits	4654	2967	2457	10078
Spoor-spoor-hits	3184	356	489	4029

Tabel 4: Aantal door het NFI via de DNA-databank gevonden hits

De groei van het aantal spoor-spoor-hits lijkt beperkt. Dat klopt, maar veel spoor-spoor-hits veranderen op enig moment in spoor-persoon-hits. Als bij een serie van vijf inbraken die via spoor-spoor-hits aan elkaar gekoppeld zijn, een overeenkomend DNA-profiel van een persoon gevonden wordt, veranderen de vier spoor-spoor-hits daardoor in vijf spoor-persoon-hits. Een beperkte groei van het aantal spoor-spoor-hits is dus geen zorgpunt maar juist een teken dat de DNA-databank doet waarvoor zij is bedoeld, namelijk het koppelen van sporen aan personen.

7.2 Hitspecificatie

In 2006 werden 10.755 veroordeelden in de DNA-databank opgenomen³. Deze veroordeelden leidden tot 606 hits door 448 personen (4% van het aantal veroordeelden geeft hits). Overige hits komen voort uit de opname van verdachten en sporen in de DNA-databank.

De opname van veroordeelden in de databank veroorzaakt geen hoog percentage hits. Zij worden in principe standaard in de DNA-databank opgenomen. DNA-onderzoek aan verdachten mag alleen plaatsvinden wanneer dat in het belang van het onderzoek is. Met andere woorden: er moeten biologische sporen op een plaats delict zijn aangetroffen en er moeten redenen zijn om aan te nemen dat die sporen van de verdachte afkomstig kunnen zijn. Al deze voorwaarden gelden niet voor veroordeelden. Elke veroordeelde (met betrekking tot de in artikel 14 lid 6 van het DNA-besluit genoemde delicten) wordt in principe in de DNA-databank opgenomen.

Het NFI kan niet nagaan in hoeverre gerapporteerde DNA-onderzoeksresultaten bijdragen aan de veroordeling van verdachten. Ten eerste is DNA-bewijs alleen niet voldoende voor een veroordeling. Ten tweede geeft de rechter zelden aan welk bewijsmiddel (DNA-rapport) doorslaggevend is geweest bij vonnissen in eerste aanleg. Ook het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) stuitte op dit probleem toen zij in 2003 een nulmeting uitvoerde om de effectiviteit van de DNA-wetgeving van 2001⁴ te kunnen vaststellen.

3. En 10.965 opnamerapporten verstuurd. Er zit altijd enige tijd tussen de opname van een DNA-profiel in de DNA-databank en de rapportage van de resultaten.

4. Zie: http://www.wodc.nl/images/ewb03dna_vollledige%20tekst_tcm11-7397.pdf?loc=/zoeken

Het NFI verwerkt weliswaar de afloopberichten die het OM opstuurt. Het NFI neemt eventueel de verlenging van de bewaartermijn van het DNA-profiel die uit een veroordeling voortkomt op in zijn centrale registratiesysteem. Maar de ontvangst van een afloopbericht kan na een hitrapportage geruime tijd op zich laten wachten. Daarom is ook deze registratie geen goede effectiviteitsparameter.

Clusters omvang	Clusters met een persoon	Cluster met alleen sporen
2	2251	1263
3	762	403
4	372	179
5	217	95
6	133	49
7	91	36
8	73	21
9	41	15
10	32	10
11	30	5
12	20	3
13	15	2
14	6	1
15	10	0
16	8	0
17	7	3
18	8	1
19	3	0
20	7	1
21	2	0
22	1	1
23	5	0
24	1	0
25	1	0
27	2	0
28	2	0
29	1	0
34	1	0
36	1	0
41	1	0
49	1	0
Totaal	4105	2088

Tabel 5: Historisch aantal clusters

Clusters omvang	Clusters met een persoon	Cluster met alleen sporen
2	2008	1261
3	646	402
4	315	179
5	179	95
6	111	49
7	76	36
8	59	21
9	39	15
10	25	10
11	26	5
12	12	3
13	9	2
14	4	1
15	8	0
16	11	0
17	4	3
18	8	1
19	1	0
20	6	1
21	2	0
22	1	1
23	5	0
24	1	0
25	1	0
27	1	0
28	1	0
29	1	0
34	1	0
36	1	0
41	1	0
49	0	0
Totaal	3563	2085

Tabel 6: Aantal clusters per 31-12-2006

De gegevens over aantallen en soorten hits zijn dus de enige parameters die het NFI ter beschikking heeft voor meting van de effectiviteit van de DNA-databank. Naast hits in de DNA-databank rapporteert het NFI nog talloze andere overeenkomsten tussen DNA-profielen van verdachten en sporen in zijn rapportages van vergelijkend DNA-onderzoek. Deze overeenkomsten ontstaan buiten de DNA-databank en worden daarom niet apart geregistreerd. Bij het vergelijkende DNA-onderzoek rond volumecriminaliteit worden de sporen en de verdachten gescheiden aangeleverd, verwerkt en opgenomen in de DNA-databank. Dit betekent dat hits hier wel in de DNA-databank ontstaan.

7.3 Delict(profiel)clusters

Stel, bij een serie inbraken treft de politie sporen met hetzelfde DNA-profiel aan. Dit betekent dat één persoon bij meerdere delicten betrokken is. Zo'n serie DNA-profielen van verschillende plaatsen delict heet delictcluster of profielcluster. Tabel 5 geeft aan hoeveel DNA-clusters het NFI inmiddels heeft gevonden en wat hun omvang is (geweest). De toevoeging 'geweest' heeft betrekking op het feit dat DNA-clusters regelmatig worden opgeheven en de DNA-profielen verwijderd. Dit gebeurt als de betrokken persoon wordt veroordeeld of niet wordt vervolgd voor de delicten die behoren bij de sporen uit het DNA-cluster.

Tabel 6 toont aantal en omvang van de delictclusters per ultimo 2006. Vergelijking van beide tabellen laat zien dat er inmiddels $4105 - 3563 = 542$ clusters op basis van ontvangen afloopberichten zijn opgeheven. Alle clusters met een persoon zullen worden opgeheven als het NFI alle afloopberichten -die horen bij de sporen uit het cluster- van het OM heeft ontvangen. Na opheffing van een cluster blijft het oorspronkelijke clusternummer wel aan de persoon gekoppeld. Als deze recidiveert kan een opgeheven cluster opnieuw uitgroeien.

7.4 Persoonsclusters

Wanneer op één plaats delict (PD) het DNA-profiel van meerdere personen gevonden wordt, is de kans groot dat die personen het delict gezamenlijk hebben gepleegd. Op PD 1 zijn bijvoorbeeld personen A en B gevonden en op PD 2 personen B en C. Dit brengt A, B en C met elkaar in verband. Een dergelijk verband heet een persoonscluster. Het NFI geeft deze informatie aan het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD). Die verwerkt de informatie tot persoonsclusters.

7.5 Vergelijking met buitenlandse DNA-databanken

Het aantal gevonden hits en de daaruit resulterende delict- en persoonsclusters is een goede absolute maat voor de effectiviteit van de Nederlandse DNA-databank. Het is daarmee nog geen goede maat voor de effectiviteit in vergelijking met andere nationale DNA-databanken.

De Engelse DNA-databank leverde tot en met juni 2006 704.448 spoor-persoon-hits op, bijna 74 maal zoveel als in Nederland. Die databank bevatte op die datum echter ook veel meer DNA-profielen van personen en wordt wekelijks met veel meer sporen gevoed dan de Nederlandse. Voor een onderlinge vergelijking is de omvang van de DNA-databank dus ook van belang. Tabel 7 biedt daarom een internationale vergelijking van het aantal spoor-persoon-hits per opgenomen persoon om een eerlijke onderlinge vergelijking mogelijk te maken.

Land	Bevolkings omvang	Aantal personen	Aantal sporen	Aantal hits van een spoor met:			Peildatum	Hits per persoon
				Persoon	Spoor	Totaal		
Oostenrijk	8.100.000	89.820	22.503	6.782	2.944	9.726	jul-06	0,08
België	10.400.000	6.883	9.375	271	697	968	jun-06	0,04
Bulgarije	7.900.000	12.683	585	178	82	260	feb-05	0,01
Kroatië	4.600.000	11.520	2.237	687	283	970	jun-06	0,06
Tsjechië	10.300.000	10.211	3.857	3.872	4.859	8.731	jun-06	0,38
Denemarken	5.500.000	5.699	9.452	1.604	1.749	3.079	jun-06	0,28
Estland	1.500.000	7.414	3.490	941	308	1.249	jan-06	0,13
Finland	5.200.000	32.805	7.094	5.421	1.167	6.588	dec-05	0,17
Frankrijk	59.300.000	254.562	12.754	5.970	2.104	8.074	jul-06	0,02
Duitsland	82.400.000	401.923	92.439	29.978	11.059	41.037	jun-06	0,07
Ierland	4.010.000	13	1.090		13	13	jan-06	nvt
Nederland	16.100.000	27.056	29.534	10.078	4.029	14.107	dec-06	0,37
Noord Ierland	1.600.000	43.017	5.206	2.552	55	2.607	apr-04	0,06
Noorwegen	4.500.000	8.698	2.005	747	272	1.019	jun-06	0,09
Portugal	10.300.000		2.103		40	40	dec-05	nvt
Schotland	5.000.000	183.766	7.164	12.053	910	12.963	dec-05	0,07
Slowakije	5.400.000	3.261	2.062	99	97	196	jun-06	0,03
Slovenië	2.000.000	5.782	2.744	523	108	631	feb-05	0,09
Spanje	40.400.000	2.656	13.361	601	3.449	4.050	jan-05	0,23
Zweden	9.000.000	12.435	15.630	6.232	9.766	15.998	mei-06	0,50
Zwitserland	7.360.000	76.724	12.713	11.127	2.915	14.042	jun-06	0,15
UK (Engeland en Wales)	53.000.000	3.221.105	285.292	704.448	42.621	747.069	jun-06	0,22
Oekraïne	47.600.000	1.723	176			21	jun-06	nvt

Tabel 7: Onderlinge vergelijking van Europese DNA-databanken

(Bron: European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI) DNA-werkgroep)

Zweden heeft het hoogste aantal hits per in de DNA-databank opgenomen persoon (0,50). Landen die veel meer personen in hun DNA-databank hebben dan Nederland zoals Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Schotland, Zwitserland en met name de UK scoren dus niet per definitie beter qua effectiviteit van hun DNA-databank. Ook het aantal en soort sporen en het recidivegedrag van de in de DNA-databank opgenomen personen speelt een rol. Nederland scoort nog relatief hoog omdat het in het verleden veel uit volumecriminaliteit afkomstige sporen en verdachten in haar DNA-databank heeft opgenomen. Het aantal hits per in de DNA-databank opgenomen persoon zal verder dalen als gevolg van de opname van veroordeelden in de DNA-databank. Eind 2005 bedroeg het aantal hits per in de DNA-databank opgenomen persoon in Nederland nog $7621/14747 = 0,52$. Het aantal hits per in de DNA-databank opgenomen veroordeelde bedroeg in 2006 $606/10755 = 0,06$. Oorzaken voor het lagere aantal hits per in de DNA-databank opgenomen veroordeelde zijn in ieder geval het (in § 7.2 al aangegeven) ontbreken van het onderzoeksbelang en ook de discrepantie tussen het soort sporen dat thans in de DNA-databank aanwezig is (merendeels afkomstig van volumecriminaliteit) en het soort veroordeelden dat thans wordt opgenomen in de DNA-databank (vooral zeden en geweldsdelicten).

Via www.DNAsporen.nl houdt het NFI Nederlandstaligen op de hoogte van ontwikkelingen op het gebied van forensisch DNA-onderzoek. De site richt zich op Nederland en de ontwikkelingen daarbuiten voorzover die voor Nederland van belang zijn. De site is in 2006 gemiddeld 4.742 maal per maand geraadpleegd⁵.

De homepage bevat een grafiek die de groei van de DNA-databank voor strafzaken in het laatste jaar weergeeft. Plaatsing van de cursor op een punt van de grafiek leidt tot verschijning van het bijbehorende aantal DNA-profielen. Na dubbelklikken op een punt van de grafiek verschijnt de speciale themapagina over de DNA-databank. Daar is, naast de wet- en regelgeving die betrekking heeft op de DNA-databank, ook de groei van de DNA-databank sinds januari 2001 te vinden. Na achterlating van zijn e-mailadres wordt de bezoeker op de hoogte gehouden van nieuwe informatie op de site.

Ook is er de mogelijkheid vragen te stellen. Daarvan is in 2006 119 maal gebruik gemaakt⁶.

5. In 2005: 4179 maal, in 2004: 3030 maal en in 2003: 2871 maal

6. In 2005: 212 maal, in 2004: 148 maal, in 2003: 171 maal en in 2002 154 maal

Projecten en studies

In dit hoofdstuk wordt een aantal projecten besproken dat betrekking heeft op de DNA-databank of waarvoor informatie uit de DNA-databank is gebruikt.

9.1 Project Landelijke Sporendatabank

Het project Landelijke Sporendatabank is in 2004 opgezet als proefproject. Het heeft als doel DNA- en vingerspoorinformatie op landelijk niveau synergetisch te combineren. Het gezamenlijk gebruik van informatie uit beide spoortypen maakt meer koppelingen tussen personen en plaatsen delict mogelijk. Twee studies⁷ geven aan dat de pilot succesvol was. Het project is daarom voortgezet. In 2006 is besloten het Landelijke Sporendatabankproject te integreren met het project Landelijk Sporenvolsysteem. Dit is één van de projecten uit het Programma Versterking Opsporing en Vervolging. Dat vloeide weer voort uit de aanbevelingen van de Commissie Posthumus naar aanleiding van de Schiedammer Parkmoord.

9.2 WODC-studies

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) voert op verzoek van de overheid regelmatig studies uit die betrekking hebben op forensisch DNA-onderzoek⁸. Op dit moment loopt er een WODC-studie naar de uitvoering en effectiviteit van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden.

9.3 Integer persoonsbeeld (PROGIS)

Het PROGIS-programa streeft naar een integer persoonsbeeld door de hele strafrechtsketen. Voor personen die met politie en justitie in aanraking komen moet het onmogelijk worden identiteitsfraude te plegen. Dit kan worden bewerkstelligd door van degenen die voor het eerste met politie en justitie in aanraking komen, de persoonsgegevens uit het identiteitsdocument vast te leggen in combinatie met unieke biometrische gegevens zoals DNA-profiel en vingersporen. Als iemand die al in de databank staat opnieuw wordt bemonsterd na opgave van een valse naam, zal een hit in de DNA-databank het bedrog aan het licht brengen.

7. W.Ph. Stol et al (2005) Eén spoor is geen spoor, naar een landelijke sporendatabank voor informatie-gestuurde opsporing (http://www.wodc.nl/images/1203_vollledige%20tekst_tcm11-106275.pdf)

8. Prof. Dr. M.S. de Vries (2005) Evaluatie Pilot Landelijke Sporendatabank. Radboud Universiteit Nijmegen
Voor een overzicht zie: <http://www.dnaspooren.nl/content/projecten.asp>

9.4 Ethics in Forensic Genetics

Het Rathenau Instituut heeft het NFI gevraagd een bijdrage te leveren aan Work Package 6 van het Europese Unie project Institutionalisation of Ethics in Science and Technology Policy (INES). Het NFI werkte mee aan een enquête over Europese DNA-databanken en leverde een bijdrage aan de Thematic Workshop Ethics in Forensic Genetics op 5 en 6 oktober 2006 in Londen⁹.

9. Het verslag van deze workshop is te vinden op

[http://www.dnasparen.nl/docs/literatuur/Thematic%20Workshop%20Ethics%20in%20Forensic%](http://www.dnasparen.nl/docs/literatuur/Thematic%20Workshop%20Ethics%20in%20Forensic%20Genetics)

Bijzondere onderwerpen

Elk jaar geven bepaalde onderwerpen aanleiding tot discussie. Dit hoofdstuk behandelt er enkele van.

10.1 Familial searching

De term ‘familial searching’ duidt op een zoekstrategie in de databank die niet uitgaat van een volledige match, maar van DNA-profielen die vergaand overeenkomen met het gezochte. Op deze wijze is het bijvoorbeeld mogelijk te zoeken naar familiebanden tussen de eigenaar van een DNA-profiel dat geen directe hit heeft opgeleverd en personen die wel in de databank voorkomen. De Engelse opsporingsinstanties passen deze zoekstrategie regelmatig toe omdat het nieuwe opsporingsinformatie kan opleveren¹⁰. In Nederland is deze opsporingswijze niet toegestaan krachtens artikel 21 lid 4 van de Wet Bescherming Persoonsgegevens¹¹. De DNA-wetgeving bevat geen specifieke bepalingen over deze zoekstrategie. Af en toe stuiten NFI-deskundigen bij toeval op overeenkomsten tussen DNA-profielen, die wijzen op familierelaties. Zo kunnen in een verkrachtingszaak de DNA-profielen van dader en slachtoffer sterke gelijkenis vertonen. Ook kunnen zij een zeldzaam DNA-kenmerk in twee verschillende zaken opmerken. Dit kan bijvoorbeeld een familielid van een slachtoffer in de ene zaak tot een mogelijke verdachte in een andere zaak maken. Dergelijke vondsten plaatsen de DNA-deskundigen in een lastige morele situatie. Ze mogen de informatie op basis van de Wet Bescherming Persoonsgegevens niet gebruiken, maar worden op basis van artikel 228 van het Wetboek van Strafvordering wel geacht hun taak naar hun geweten te vervullen.

Om NFI-deskundigen niet zelf voor dergelijke lastige beslissingen te stellen is met het College van Procureurs Generaal afgesproken dit soort situaties te melden. Het college zal van geval tot geval bepalen wat er met de aangedragen informatie gebeurt.

10.2 Minderjarigen in de DNA-databank

De Nederlandse DNA-wetgeving maakt geen onderscheid tussen minder- en meerderjarigen. Iedereen van twaalf jaar en ouder moet aan een DNA-onderzoek meewerken als een officier van justitie of rechter-commissaris dit beveelt. Tot aan de inwerkingtreding van de wet DNA-onderzoek

10. Zie pagina 26 van http://www.acpo.police.uk/asp/policies/Data/NDNAD_AR_04_051.pdf

11. Artikel 21 lid 4 WBP: Persoonsgegevens betreffende erfelijke eigenschappen mogen slechts worden verwerkt voor zover deze verwerking plaatsvindt met betrekking tot de betrokkene bij wie de betreffende gegevens zijn verkregen, tenzij:

- a. een zwaarwegend geneeskundig belang prevaleert of
- b. de verwerking noodzakelijk is ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek.

bij veroordeelden was dit geen punt van discussie.

Een reden hiervoor is dat er tegen DNA-onderzoek bij verdachten geen beroepsmogelijkheid bestaat. DNA-onderzoek bij veroordeelden biedt die mogelijkheid wel. Diverse malen is daarvan gebruikgemaakt om te proberen de opname van minderjarigen in de DNA-databank te verhinderen. Meestal gebeurde dit met een beroep op het Verdrag voor de Rechten van het Kind. Sommige rechtbanken honoreerden deze bezwaren, andere niet.

Het Openbaar Ministerie heeft hoger beroep aangetekend tegen acceptatie van de bezwaren. Een hoger rechtscollege zal nu moeten uitmaken of het internationale verdrag of de nationale DNA-wetgeving prevaleert. De Minister van Justitie heeft op 25 april 2006 in antwoord op kamervragen aangegeven hoeveel minderjarige verdachten en veroordeelden er inmiddels in de DNA-databank zijn opgenomen¹². Dat waren er op dat moment 1.627, 8,7 % van de aanwezige DNA-profielen van personen. Het percentage minderjarige verdachten ligt met 7,2% wat lager dan het percentage veroordeelden (10,2 %).

12. Vergaderjaar 2005-2006 Tweede Kamervragen 1401

DNA-databank voor vermiste personen

In 2006 maakten het NFI en het KLPD afspraken over de oprichting van een DNA-databank voor vermiste personen. Deze zal DNA-profielen van vermiste personen of hun eerstegraads familieleden bevatten, met daarnaast profielen van ongeïdentificeerde stoffelijke resten om deze uiteindelijk te kunnen identificeren. Deze DNA-databank maakt juridisch gezien deel uit van de Databank voor vermiste personen die het KLPD beheert. Het NFI zal het DNA-onderzoek uitvoeren en voor het KLPD de DNA-databank plus het celmateriaal beheren waaruit de DNA-profielen voortkomen. Er is overleg met het OM om DNA-profielen, die onder zijn beheer zijn bepaald en die in aanmerking komen voor opname, ook in de DNA-databank voor vermiste personen op te nemen.

Internationale activiteiten

12.1 ENFSI DNA Database Sub Group

Het NFI is lid van het European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI). De diverse werkgroepen van het ENFSI hebben als doel om gemeenschappelijke standaarden, kennis en vaardigheden te ontwikkelen en uit te wisselen. De DNA-werkgroep kent verschillende subwerkgroepen. De DNA Database Sub Group werkt aan gemeenschappelijke criteria voor opname en vergelijking van DNA-profielen. Verder verzorgt deze werkgroep vergelijkende overzichten van wetgeving en DNA-databankresultaten, die te vinden zijn op de ENFSI-website (www.enfsi.org/ewg/dnawg/db).

12.2 Interpol

In 2006 nam Interpol de DNA-gateway in gebruik¹³. Dit is een veel gebruikersvriendelijker on line versie van de centrale DNA-databank in Lyon. Nederland maakt geen gebruik van de deze DNA-databank. Dit komt omdat Interpol een politie-organisatie is en Nederland DNA-profielen aanmerkt als justitie-informatie. De internationale uitwisseling van DNA-informatie gebeurt daarom nu via internationale rechtshulpverzoeken.

12.2 Internationale rechtshulpverzoeken

Enkele tientallen malen per jaar ontvangt het NFI een verzoek uit het buitenland om een DNA-profiel te vergelijken met de profielen in de Nederlandse DNA-databank. Meestal gaat het daarbij om één DNA-profiel van een spoor, waarbij de hoop op een hit met een 'Nederlands' DNA-profiel bestaat. Maar in 2006 kwam vanuit Engeland het verzoek om ruim 5.000 DNA-profielen van sporen van onopgeloste ernstige misdrijven te vergelijken met de Nederlandse DNA-databank. Dit leverde twee hits met personen en drie met sporen op. Andersom is een rechtshulpverzoek met ruim 2.000 DNA-profielen van onopgeloste ernstige misdrijven naar Engeland uitgaan voor vergelijking met de bijna vier miljoen DNA-profielen in de Engelse DNA-databank.

12.3 Verdrag van Prüm

In 2005 heeft Nederland samen met België, Luxemburg, Duitsland, Oostenrijk, Spanje en Frankrijk het Verdrag van Prüm ondertekend¹⁴. Eind 2006 sloten ook Italië, Finland, Portugal en Slovenië zich aan. Het verdrag staat open voor toetreding van de andere EU-lidstaten.

13. Zie: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/FactSheets/FS01.pdf>

14. De Tweede Kamer moet dit nog ratificeren.

Het verdrag dient de onderlinge uitwisseling van politionele en justitiële informatie te vergemakkelijken. Voor DNA-informatie betekent het dat ondertekenende staten de mogelijkheid krijgen om geautomatiseerd DNA-profielen in elkaars DNA-databanken te vergelijken. Na een hit moeten de bijbehorende zaak- en persoonsgegevens via een internationaal rechtshulpverzoek worden uitgewisseld. Duitsland, Oostenrijk en Nederland ontwikkelen gezamenlijk de software die nodig is voor het uitwisselen en vergelijken van de DNA-profielen en stellen deze programmatuur vervolgens gratis ter beschikking aan de andere landen die lid zijn (of worden) van het verdrag van Prüm.

12.4 EU-Working Group on Information Exchange

Ook de Europese Unie wil de uitwisseling van DNA-informatie tussen haar lidstaten vergemakkelijken. Hiertoe heeft zij de EU-Working Group on Information Exchange opgericht. Oostenrijk, voorzitter van deze werkgroep in de eerste helft van 2006, stelde voor de werkwijze van het Verdrag van Prüm voor de gehele Europese Unie te laten gelden. Nederland steunt dit voorstel. Inmiddels heeft Duitsland, in de eerste helft van 2007 EU-voorzitter, een officieel voorstel gedaan tot omzetting van het verdrag van Prüm in EU-wetgeving.

12.5 DNA-databank van de Nederlandse Antillen

De Nederlandse Antillen hebben een eigen DNA-wetgeving en een eigen DNA-databank. Omdat de Antillen geen eigen DNA-onderzoeksfaciliteiten hebben, verricht het NFI het Antilliaanse DNA-onderzoek. Ook is vastgelegd dat het NFI de Antilliaanse DNA-databank beheert. De rechterlijke macht op de Nederlandse Antillen maakt nog geen gebruik van de mogelijkheden. In tegenstelling tot de Nederlandse DNA-wetgeving vergt opname van DNA-profielen in de Antilliaanse DNA-databank een aparte opdracht. Zo'n opdracht heeft het NFI tot nu toe niet ontvangen. Derhalve bevat de DNA-databank van de Nederlandse Antillen nog geen DNA-profielen. Eind 2006 deed de Rechter Commissaris belast met de afhandeling van strafzaken in het Gerecht in eerste aanleg van de Nederlandse Antillen het NFI het verzoek te beginnen met het registreren van DNA-profielen uit Antilliaanse strafzaken.

Vooruitblik naar en doelstellingen voor 2007

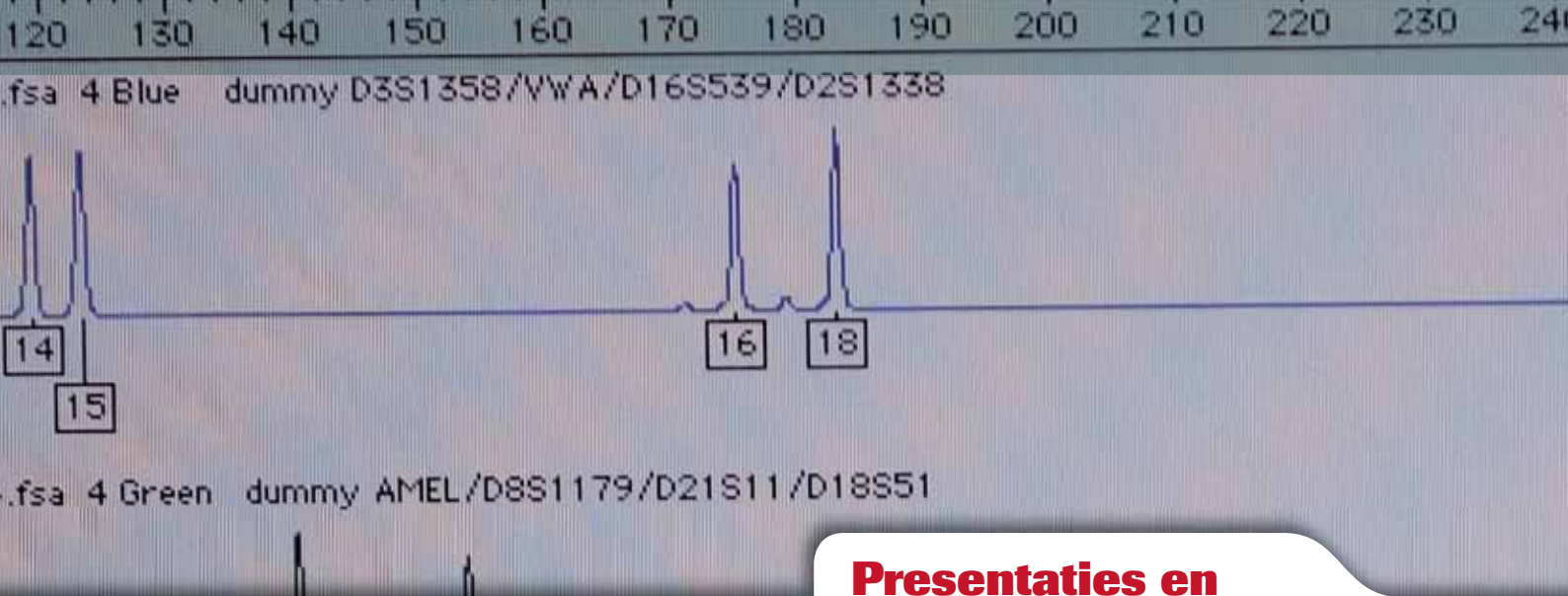
In 2007 verwacht het NFI een aanzienlijke groei van het aantal in de DNA-databank opgenomen personen omdat de capaciteit voor opname in 2006 werd verdubbeld. Ook zal de Tweede Kamer naar verwachting in 2007 het Verdrag van Prüm ratificeren. Dat vereenvoudigt het internationaal vergelijken van DNA-profielen met de andere ondertekenaars van het verdrag.

Het NFI heeft zich voor 2007 in relatie tot de DNA-databank de volgende doelen gesteld:

- De ingebruikname van een verder verbeterde versie van het DNA-databankprogramma CODIS.
- Het laten uitvoeren van een privacy audit.
- Het stimuleren van het OM om vaker en sneller afloopberichten naar het NFI te sturen zodat DNA-profielen van niet-langer-verdachten en sporen die hits met personen hebben gegeven, sneller uit de DNA-databank verwijderd kunnen worden. Het NFI zal daartoe de rappellijsten gebruikersvriendelijker maken en deze elke drie maanden in digitale vorm aan de parketten toesturen.
- Het stimuleren van het OM en de politie om hun onderzoeksaanvragen in digitale vorm aan het NFI aan te bieden. Hierdoor zal naar verwachting het aantal administratieve fouten verder afnemen en de doelen van het PROGIS-programma worden ondersteund. Het gebruik van het al geruime tijd beschikbare digitale DNA-loket zal hiervoor nog nadrukkelijker worden aanbevolen.
- De technische implementatie van het DNA-gedeelte van het Verdrag van Prüm. Hiervoor is onder andere de aansluiting van het NFI op het beveiligde TESTA-II netwerk nodig.
- De implementatie van de werkprocessen voortvloeiend uit het Verdrag van Prüm. Met het OM dienen hiervoor afspraken te worden gemaakt over het geven van zoekopdrachten in buitenlandse DNA-databanken en het rapporteren van daarin gevonden hits.
- De maandelijkse vermelding van het aantal hits op www.DNASporen.nl
- De implementatie van de mogelijkheid om geautomatiseerde wijzigingsberichten naar VIP (Verwijs Index Personen) te kunnen sturen wanneer er fouten worden geconstateerd in de persoonsgegevens die in het centrale systeem van het NFI zijn opgeslagen.
- Het feitelijk in gebruik nemen van de DNA-databank voor de Nederlandse Antillen in overleg met de bevoegde autoriteiten.
- De opname van DNA-profielen uit oude zaken in de DNA-databank voor vermiste personen in overleg met het OM en de KLPD.
- Het uitbouwen van de mogelijkheid om gegevens uit de DNA-databank te koppelen aan gegevens uit andere databanken.

Realisatie van deze doelen is in belangrijke mate afhankelijk van terbeschikkingstelling van voldoende middelen door het Ministerie van Justitie.

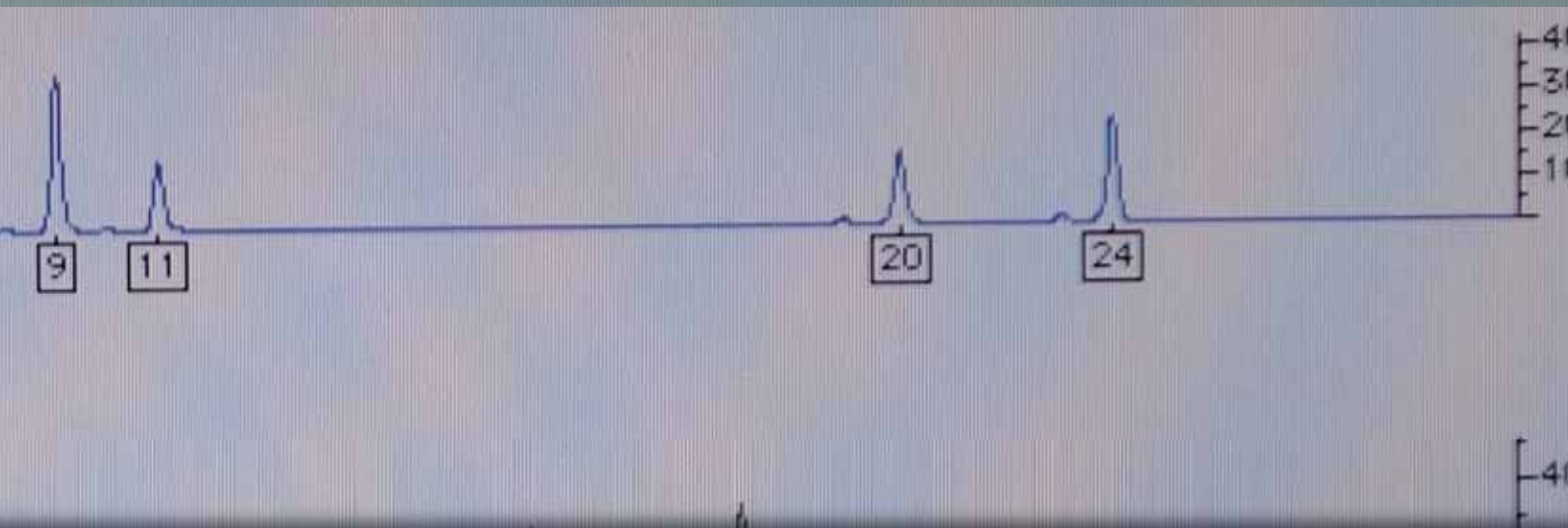

Presentaties en publicaties in 2006

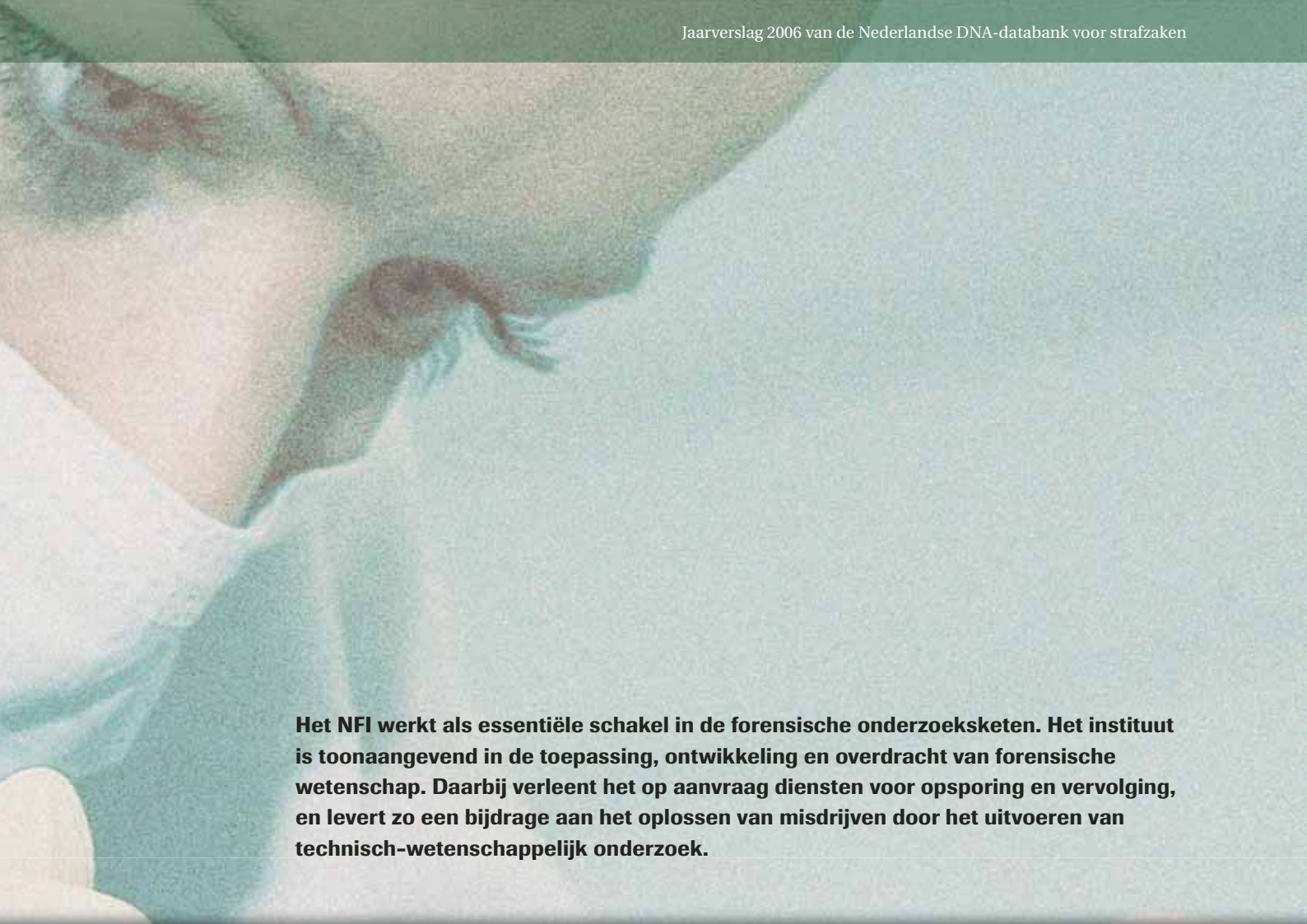
In 2006 heeft de beheerder van de DNA-databank zeventien presentaties verzorgd, waarvan zeven in het buitenland. De onderwerpen betroffen onder andere:

- De Nederlandse DNA-wetgeving
- De Nederlandse DNA-databank
- De internationale uitwisseling van DNA-informatie
- DNA-onderzoek bij veroordeelden
- Het berekenen van de kans op en het voorkomen van toevallige hits
- Ethische aspecten van forensisch DNA-onderzoek

Daarnaast is meegewerkt aan de totstandkoming van de NFI-publicatie: 'De Essenties van forensisch DNA-onderzoek.'

Het NFI werkt als essentiële schakel in de forensische onderzoeksketen. Het instituut is toonaangevend in de toepassing, ontwikkeling en overdracht van forensische wetenschap. Daarbij verleent het op aanvraag diensten voor opsporing en vervolging, en levert zo een bijdrage aan het oplossen van misdrijven door het uitvoeren van technisch-wetenschappelijk onderzoek.

Colofon

Maart 2007

Tekst

Dr. Ir. C.P. van der Beek MBA
Beheerder DNA-databank

Eindredactie

Bureau Lorient Communicatie BV
A&O Communicatie, NFI

Vormgeving en drukwerk

Opmeer Drukkerij bv

Nederlands Forensisch Instituut
Laan van Ypenburg 6
2497 GB Den Haag
T 070 888 66 66

Informatie en publicaties op
www.forensischinstituut.nl
www.DNAsporen.nl